

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Člennina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Posredništvo in upraviništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

ETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 22. maja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 61.

Obdavčevanje konzumov.

Zadružništvo je pri nas mogočen gospodarski faktor. Podpirano in pospeševano od države v vsakem oziru, izpolnjuje v kreditnih zadrukah, ki so velike važnosti za naše gospodarstvo, do cela svoje naloge. Kakor vsaka stvar ima pa tudi zadružništvo svojo senčno stran v svojih konzumnih društvih, ki poslujejo pod različnimi imeni: kot gospodarska društva, kmetijska društva itd. Konzumna društva povzročajo trgovini prav občutno in deloma celo nezmagljivo konkurenco in to vsled raznih privilegijev, ki jih uživajo napram trgovcem, od katerih je posebno tehtna pravica na davčno prostost. Davki so po novem davčnem zakonu za trgovce jako občutni, ker znašajo z dokladi vred eno četrtino do ene tretjine doseženega dohodka, če ne več. Boj poklicne trgovine proti konzumu datira že davno iz predvojnih časov.

V glavnem se trgovci upirajo konzumu, ker konzumna društva skoro redno prodajajo blago vsakomur in ne omejuje svojega poslovanja samo na članstvo, kakor jim to nalagajo zadružna pravila. Navzlic temu pa zahtevajo za se ugodnosti, katere smejo uživati zadrage, ki poslujejo samo s člani. S tem povzročajo legalni trgovini konkurenco, ki se mora smatrati za nedopustno, ker zvišujejo v svojo trgovino ljudi katerim niso upravičeni prodajati.

Zadrage se v takih primerih izgovarjajo, da imajo pravico prodajati tudi nezadružnikom, kadar imajo več blaga na zalogi, nego po njem povprašujejo zadružniki in bi zadruga utrpela izgubo, če bi ji blago ostalo. Taki izgovori pa ne drže, ker se sme blago prodajati nezadružnikom samo v izjemnih primerih, ne pa praviloma, kakor se to pri nekaterih zadrukah dogaja, posebno še ker mora odbor pač vedeti in presoditi, koliko balga zadružniki potrebujejo, še predno ga naroči. Drugače bi bila omejitev poslovanja na zadružnike iluzorna, ker bi si odbor vsakega blaga naročal več nego ga potrebujejo zadružniki. Dolgoletna prizadevanja trgovcev, da se njihovi konkurenčni pogoji izenačijo s konkurenčnimi pogoji konzumov, ki prodajajo vsakomur, torej tudi nezadružnikom, so dosegla sedaj vsaj v davčnem oziru

nekaj uspeha. Kakor smo že poročali, priznava ministrstvo za finance davčno prostost po novem davčnem zakonu samo onim zadruham, ki poslujejo samo z zadružniki, dočim so dolžne plačevati davek vse zadrage, ki prodajajo tudi nezadružnikom. Ako bi se to določilo točno izvajalo, bi bili z uspehom zadovoljni!

Pri zadruhi ne zadostuje samo namera, da omeji prodajo na zadružnike, ampak mora vse ukreniti, da se ta namera dejansko tudi izvrši.

Za davčno prostost bodo torej zadrage morale v bodoče brez dvoma dokazati, da prodajajo blago izključno samo proti članski legitimaciji (nabavni knjižici zadružnega člana), sicer bo že vsaka posamezna prodaja nečlanu zadostovala za dokaz, da zadruga ne omejuje svojega poslovanja na člane-zadružnike.

Vprašanje obrambe proti konzumu je stopilo s tem v nov štadij, kajti upati pač smemo, da bodo davčna oblastva ministrsko odredbo dosledno izvajala. Lahko rečemo, da je to vprašanje s to odredbo vsaj kar se tiče davčne obremenitve pravično rešeno. Ob enakih pogojih se legalna trgovina ne boji konkurence konzumov. Prepričani smo tudi, da so tako odločbo zahtevali odlični interesi države, ki nikakor ne more mirno gledati, da bi se davka prosto zadružništvo s prekoračevanjem svojih širokih pravic razvijalo na škodo legalne trgovine, ki nosi prav znaten del davčnih bremen.

Nerešeno pa je ostalo še vedno vprašanje obligatornega članstva državnih nameščencev pri nabavljalnih zadrukah, kateremu se upirajo tudi državni nameščenci sami, kar dokazuje, da niso prepričani, da bi jim ravno zadrage mogle bistveno olajšati njihov položaj. Obširnejše o tem vprašanju so ponovno že poročala uradniška glasila, ki so soglasna v zahtevi, da se državnim nameščencem ukine odtegotvane prispevkov za nabavljalne zadrage.

Trgovstvo stoji na stališču, da se morajo konkurenčni pogoji tudi v tem oziru docela izenačiti. Kakor se ne more siliti nameščencev, da jemlje blaga v gotovi trgovini, se ga tudi ne more siliti, da bi moral biti član gotove zadrage.

SVARILLO PRED INSERIRANJEM V INOZEMSKO ADRESARJE.

Trgovcem, industrijem in obrtnikom pošiljajo mnoge, zlasti nemške založbe adresarjev vabila za inseriranje. Spretno sestavljenim ponudbam nasedajo mnoge domače tvrdke in podpišejo inseratno naročilo mnogokrat celo v prepričanju, da bo objava brezplačna. Šele ob prejemu računa uvidijo, kako so naselili. Zato opozarjamo vse, da se pred naročbo inseratov v inozemske adresarje informirajo o slovesu založbe in da so si predvsem na jasnem glede plačilnih pogojev. Naročb brez točnih plačilnih pogojev ni podpisati.

IZSELJEVANJE IZ JUGOSLAVIJE.

V marcu se je po statistiki izseljenškega komisarijata v Zagrebu izselilo iz Jugoslavije 1964 oseb v prekomorske dežele. Največ izseljencev je bilo iz Donavske banovine, 616; iz Primorske banovine jih je bilo 283, iz Dravske 208. Po poklicu je bilo 1170 kmetov, 172 kvalificiranih delavcev, 236 nekvalificiranih delavcev, 133 zastopnikov prostih

poklicev in 248 rodbinskih očetov brez lastnega poklica. Največ izseljencev, 770, je šlo tudi v marcu v Kanado; v Argentino jih je šlo 676, v U.S.A. 345, v Uruguay 77, v Brazilijo 46, v Avstralijo 27, v Južno Afriko 11. — Nazaj v domovino je prišlo v teku marca 369 oseb. — V prvih treh mesecih tekočega leta se je iz Jugoslavije izselilo 4652 oseb, v Jugoslavijo se vrnilo pa 845 oseb. Na sezijsko delo je odšlo v marcu 3212 oseb v razne evropske države, večina v Francijo, Nemčijo in Belgijo.

O REČNI PLOVBI V JUGOSLAVIJI.

Strokovna komisija se bo v kratkem v prometnem ministrstvu posvetovala o vprašanju rečne plovbe v Jugoslaviji. Gospodarski krogi zahtevajo znižanje tarif. Poleg vprašanj notranjega prometa je posebne važnosti tudi pospeševanje izvoza potom zmernih tarif. V skupnem prometu Jugoslavije ima rečni promet prav pomembno vlogo. To velja zlasti za izvoz žita, pa tudi za izvoz lesa itd.

Kaj določa nova naredba o odpiranju in zapiranju glede krošnjarjev?

Člen 11. nove naredbe o odpiranju in zapiranju določa, da je krošnjarjenje po ulicah in hišah po 18. uri prepovedano. Nadalje pravi člen 30 uredbe dobesedno: »Vsako krošnjarjenje je ob nedeljah prepovedano«.

Gornja določila niso nova. Posneta so iz ministrske uredbe in pričakovati bi bilo, da se bodo pri nas izvajala, toda praksa jih doslej skoro ni poznala. Pričakujemo, da jih bodo varnostni organi sedaj, ko jih g. ban v svoji uredbi ponavlja, točneje izvajali. Besedilo je jasno, pa ne more biti v tem oziru nikakih izgovorov. Za točno izvajanje teh določil naj skrbijo tudi gremijalne organizacije same!

POLJSKA V TUJSKEM PROMETU JUGOSLAVIJE.

Kako raste zanimanje Poljakov za potovanje po naši državi, nam kažejo sledeči podatki: Jugoslovansko poslaništvo v Varšavi je izdalo od 1. januarja do 30. septembra 1927 za bivanje v Jugoslaviji viza 14 osebam, v isti dobi leta 1928 24 osebam, leta 1929 215 osebam, letos pa že doslej 587 osebam. Upajo na 800 do 1000 vizov.

Dr. Alojzij Rant:

Ljubljanske občinske doklade.

(Konec.)

Kar se tiče razgrinjanja proračuna, je postopala občinska uprava v letu 1929. tako, kakor poprej celih devetnajst let. Priznam, da meni ta modus procedendi ni simpatičen ter toplo pozdravljam interpretacijo g. obč. svetnika dr. Vladimira Ravniharja, ki jo je iznesel na proračunski seji dne 26. marca t. l. ter sem preverjen, da jo bo občinska uprava že pri razgrnitvi proračuna za leto 1931. v polni meri upoštevala.

Glede potrjevanja proračunov je občinska uprava poročala ob preložitvi proračuna za leto 1929. ministrstvu za finance sledeče:

»S finančnim zakonom za leto 1927-28 je bilo v čl. 83. drugi odstavek določeno, da proračune mest z več nego 3 milijoni Din razhodkov potrjuje finančni minister.

To določilo, katerega ljubljanski občinski red (zakon) dotlej ni poznal, ni bilo razveljavljeno, torej še velja.

S tem pa, da je finančni minister prevzel tako moč nad občinskim proračunom, je seveda bilo glede budžeta implicitno razveljavljeno ono določilo ljubljanskega občinskega reda (zakona), ki zoper vsak občinski sklep dovoljuje vsakomur rekurz na nadzorstveno oblast. Ta nadzorstvena oblast je bila v svojedobni Avstriji deželni odbor (provincijalna avtonomija), zoper katerega odločbo ni bilo daljne instancne poti, v naši državi pa začasno veliki župan, in šele eventualno zoper njegovo odločbo notranji minister, kateremu je veliki župan podrejen.

Po tem bivšem določilu je torej budžet prišel v roke višji oblasti le kot rekurzni instanci, ako je kak someščan zoper budžet rekuriral. Ako pa ni nihče rekuriral, kakor je bilo to običajno, je pa budžet postal že z občinskim zaključkom izvršen in ga ni nihče potrjeval ali izpreminjal.

To je sedaj vse drugače, ker sklenjeni budžet uradoma (torej ne kot re-

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani vabi na

X. REDNI LETNI OBČNI ZBOR

ki se vrši v nedeljo, 25. maja 1930. ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela »Trst« v Kočevju s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Računski zaključek za leto 1929. in poročilo pregledovalcev računov. 4. Proračun in določitev zvezne doklade za leto 1930. 5. Volitev predsedstva. 6. Resolucije.

V slučaju nesklepčnosti se vrši po čl. 11 zveznih pravil eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno ne glede na število navzočih delegatov. — Vsak zvezni delegat se mora na zveznem zboru izkazati s poverilnico, katero mu izda gremijalno načelstvo, sicer nima pravice glasovanja. — Točna in pravočasna udeležba delegatov na občnem zboru je častna dolžnost.

Predsednik: Vilko Weixl s. r.

Tajnik: Igo Kaiser s. r.

V soboto, 24. maja 1930. se bo vršila v dvorani hotela »Trst« v Kočevju ob 5. uri popoldne

predkonferenca,

ki bo razpravljala o predlogih gremijev, ki so bili vloženi v zmislu § 12 zveznih pravil.

kurzna instanca!) potrjuje finančni minister, kateri pa gotovo ni odvisen pri tem od kakih rekurzov, ki bi jih ljubljanski someščani naperili proti budžetu, kakor ga je občinski odbor sprejel. Marveč je gotovo finančni minister vezan samo na svojo previdnost in voljo, ki mu narekavata, ali naj občinski budžet v sklenjeni obliki potrdi, ali pa po lastnem prevdanku in inicijativi zahteva kake izpremembe.

Nekdanja rekurzna inštanca je torej ukinjena, ne eksistira več, in ministrstvo za finance ni bilo določeno kot nova rekurzna inštanca, temveč kot inštanca, ki uradoma potrjuje proračun. Ker torej med občino in ministrstvom ni več nikake rekurzne instance, ministrstvo pa ne odloča o proračunu radi eventualnih rekurzov, nego primarno, je jasno, da je pravica someščanov do rekurza zoper po občini sprejeti proračun prenehala in je tudi nepotrebna, ker je na mesto kontrole proračuna potom event. rekurzov someščanov stopila neodvisna kontrolna pravica finančnega ministrstva.

Pravico do event. pritožbe, oziroma tožbe, bi se mogla priznati ljubljanskim someščanom šele po ministrski potrditvi proračuna, t. j. ako bi hotel kdo zoper to potrditev tožiti g. ministra pred državnim svetom.

Ni pa radi novega zakonitega položaja odvzeta someščanom ona pravica po § 37. III. odst. občinskega reda ljubljanskega, ki je v skladu z »navodili za sestavljanje itd. proračunov« z dne 17. XI. 1927, in obstoja pri nas v tem, da se ima sestavljeni občinski budžet tekom 14 dni, predno sklepa o njem občinski odbor, javno razpoložiti in sme vsakdo podati svoje opazke, katere mora občinski odbor pri sklepanju upoštevati.

To se je tudi letos zgodilo, kakor smo povdarili že začetkom tega poročila in le te opazke t. j. predstavke, si lahko

tudi ministristvo osvoji, ali pa tudi ne, kakor ga je volja.

Gotovno pa ne gre, da bi rekurzi zoper že sprejeti budžet tvorili neko zapreko zoper to, da minister o budžetu odloči po svoji svobodni volji. On budžet potrjuje, nima pa odločati glede njega o kakih inštančnih rekurzih in izdati posameznim rekurentom odločbe, nego vrne le občini proračun, ko ga je potrdil in je s tem stvar zaključena.

Ministrstvo za finance si je argumentacijo občinske uprave osvojilo.

Odobritev proračuna po g. ministru za finance, predno je potekel rok za vložitev pritožb proti novim davščinam in dokladam, ni v neskladu z občinskim redom, ker take pritožbe nimajo odločilne moči (po § 86. obč. reda). Če jim nadzorno oblastvo ugodí, potem je izprememba proračuna še vedno mogoča.

Saj so se po izvajanjih v drugem odstavku uvodoma citiranega članka znižali banovinski proračuni že po odobritvi.

Glede doklade na uslužbenki davek naj omenim, da je bil soglasen sklep, da se doklada ne uvede, to pa zato, ker občinska uprava ni mogla niti smela vpoštevati zgolj onih srečnih nameščenec, za katere nosijo ta izdatna bremena njih delodajalci, ampak celo vrsto skromnih eksistenc, ki plačajo to davščino iz lastnega žepa. In teh ni malo, kar bi morda lahko potrdilo združenje privatnih nameščenec. Na te je mislila občinska uprava in mnjenja sem, da bo posegla po nasvetu g. ing. Šukljeja le v najskrajnejši sili, ker gre tu za težko breme, ki bi ga nerada zvalila na ramena prizadetih slojev. Mislim, da tega stališča tudi pred široko javnostjo ne bo težko zagovarjati.

Tudi ne najdem doslednosti v izvajanjih gosp. ing. Milana Šukljeja, ki po eni strani forsira enormno znižanje avtonomnih doklad na državne direktne davke, po drugi strani pa priporoča navajanje davčnega vijaka.

Končno bi še pripomnil, da je reforma državne uprave ter ukinitvev oblastnih samouprav morda res ustvarila nekatere nejasnosti glede kompetenc posameznih organov državne uprave, v kolikor se tičejo samoupravnih financ.

Če te nejasnosti dejansko obstoje, jih bo pač treba odpraviti, kar bodo storili oni organi, ki so na enem ali drugem vprašanju neposredno ali posredno zainteresirani.

Toliko v pojasnilo. Zapisal sem vse strogo objektivno, sine ira et studio in prošim, da se moja izvajanja prav tako objektivno presodijo ter vzamejo na znanje.

ZA PLOVBO PO OHRIDSKEM JEZERU.

V Skoplju pripravljajo ustanovitev delniške družbe, ki bo gojila notranjo plovbo, najprvo po Ohridskem jezeru. Prometno bodo zvezali kraje Ohrid, Struga itd. Družba se bo obrnila na vlado s prošnjo, naj pospešuje njeno delovanje z državno udeležbo in z dovolitvijo ribarstva v jezeru.

TOBAČNE ZADRUGE V JUGOSLAVIJI.

Jugoslovanski pridelovalci tobaka snujejo ustanovitev državne zveze tobačno-pridelovalnih zadrug. Namen zadrug bi bila predvsem gradba primernih skladišč. Na monopolno upravo in na finančno ministrstvo so bile iz krogov producentov tobaka odposlane vloge v zadevi ustanovitve zveze. S pospeševanjem tobačno-pridelovalnih zadrug naj se združi tudi prostost v pridelovanju tobaka in prostost tobačnega izvoza.

ZAKONSKI NAČRT O INDUSTRIJSKIH OBLIGACIJAH.

Beograjska industrijska zbornica je vposlala ministristvu za trgovino in industrijo svoje pripombe k najnovejšemu zakonskemu načrtu o industrijskih obligacijah. Načrt vsebuje tudi določbe o ustanovitvi zavoda za kreditno preskrbo industrije. V novem načrtu so upoštevane skušnje, ki so jih nabrali ob priliki kritičnega ocenjevanja prejšnjih načrtov. V pripombah industrijske zbornice se opozarja na ogrski vzor. Industrijske obligacije so mišljene kot listine, ki nudijo vsled raznih privilegijev (varnost varovancev itd.) upnikom dalekosežne sigurnosti in ki naj na drugi strani uživajo prednost možnosti lombardiranja pri državnih finančnih zavodih.

Novo trgovsko društvo.

Za ureditev razmer pri izvozu sadja.

Na pobudo mariborskega sreskega gremija so se dne 19. t. m. sestali trgovci s sadjem iz srezov mariborskih, ptujskega, celjskega in šmarskega, da se posvetujejo o stanju sadne trgovine, o združenem nastopu zoper trgovske šušmarje in za odpravo nelojalne konkurence. Skrajni čas! Po statistiki, ki jo je podal na sestanku obrtnozadružni nadzornik gospod Založnik, je na celnem bivšem Spodnjem Štajerju všteti Prekmurje 150 upravičenih sadnih trgovcev. Če pa v jeseni kamorkoli pogledamo na deželo, takih samostojnih trgovcev kar mrgoli. Ta pojav škoduje sadjerejcem, ki mnogokrat za malenkostno saroč 30 do 50 dinarjev nasedejo šušmarju, ki potem blaga ne more prevzeti, ker sam ni našel kupca, ali pa blago prevzame in odda dalje, na svojo plačilno obveznost pa pozabi. Kako silno škodljivi so taki šušmarji za legitimnega trgovca, pa dokazujejo primeri iz prošlega leta, ko je tak možakar s ponarejeno trgovčovo štampiljko nakupil v ptujskem okraju celo vrsto vagonov sadja in zaslužil pri tem po dobljenih informacijah okrog 50.000 dinarjev, za katere je sedaj obdavčen dotični trgovec, in ko je znan soliden in splošno priljubljen trgovec s sadjem moral rogaški okraj zapustiti praznih rok, ker mu kmetje, katere je neki šušmar pod firmo dotičnega trgovca pošteno nasajmaril, niso zaupali.

Lepa referata sta na sestanku podala gremijski načelnik gospod Kostajšek iz Sv. Martina, ki je tudi zboru predsedoval, in znani strokovnjak in sadjerejec gospod Pevec iz Ormoža. Med ži-

vahnim odobravanjem je bila sklenjena ustanovitev društva sadnih trgovcev za vse štajerske srece s Prekmurjem in Meziško dolino, čegar naloga naj bo med drugim: odprava are, uvedba legitimacij za sadne nakupovalce, določitev usane v sadni trgovini, gojitve kolegijalnosti in smisla za medsebojno pomoč med trgovci, uvajanje po možnosti enakih sadnih cen, organizacija izvoza in vzgoja prvovrstnega naraščaja v sadni trgovini. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gospodje: Pevec Rudolf iz Ormoža kot predsednik, Mermolja Ivan iz St. Ilje kot podpredsednik, Golč Franjo iz Buč, Göttlich Ivan in Rudl Franjo iz Maribora, Krajnc Srečko iz Sv. Lenarta, Kerenčič Anton iz Pesnice, Oset Franc iz Sv. Petra v Sav. dolini, Stöger Alojz iz Ptuj in Šetina Peter iz Sevnice kot odborniki.

Odbor je pooblaščen, da sestavi pravila in izposluje odobritev, nato pa skliče ustanovni zbor.

Društvo je nastalo iz nujne potrebe in je pričakovati, da bo v kratkem imelo v vrsti svojih članov vse sadne trgovce do Save, ker to zahteva dobrobit te trgovinske stroke. Pravila bodo tako prirojena, da bo pristop brez težkoč in brez vsakega rizika omogočen tudi najmanjšemu trgovcu. Informacije daje začasno pisarna Sreskega gremija trgovcev v Mariboru, Vetrinjska ulica.

Želeti bi bilo, da enako akcijo za počneje tovariši iz bivše Kranjske in se pridružijo temu društvu ali pa si osnujejo lastno organizacijo, katera naj bi delovala v polnem sporazumu z mariborsko.

Ljubljanski jubilejni velesejem

X. jubilejni velesejem v Ljubljani se vrši od 29. maja do 9. junija. Z velesejsko legitimacijo je dovoljen 50% popust na železnici. Naj nikdo ne zamudi ogledati si te velike, krasne prireditve, ki presega vse dosedanje. Rekordno število domačih in inozemskih torkaren razstavi najrazličnejše blago. Zlasti opozarjamo na oddelke tekstila, usnje, papir, pohištvo, stroji, kovine, poljedelski stroji, moderna higijena, perutnina. Legitimacije se dobe pri Putniku, denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, železniških postajah in blaginjah itd. in direktno od velesejskega urada.

Oficijelni ilustrirani katalog X. ljubljanskega jubilejnega velesejma izide ob otvoritvi istega t. j. dne 29. maja 1930. Samozaložbo je prevzela tvrdka »Aloma Comp.« v Ljubljani. Katalog bo letos urejen povsem priročno ter bo tako obsežen in pregleden, da bo vsakemu trgovcu preko celega leta zamogel služiti kot izčrpni svetovalec pri iskanju trgovskih zvez.

49 grških industrijev, bančnikov in glavnih urednikov večjih grških listov obišče X. jubilejni velesejem v Ljubljani. V njej sredi jih bomo imeli 6., 7. in 8. junija.

Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po Din 30. Taka legitimacija daje pravico do znižane voznine za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih cele države, lahko pa se naroče z dopisnico direktno pri velesejskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji, se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena.

Zvonovi na letošnjem ljubljanskem jubilejnem velesejmu od 29. maja do 9. junija. Lepo ubrani zvonovi, uliti od Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, bodo tudi letos peli svojo kovinsko pesem na velesejmu. Na to posebno opozarjamo naše podeželsko ljudstvo in že sedaj vabimo vse one, ki nameravajo svojim cerkvam preskrbeti nove zvonove, da si pridejo te ogledati na velesejem.

Mlekarske stroje in orodje razstavijo na letošnjem jubilejnem velesejmu v Ljubljani od 29. maja do 9. junija sledeče tvrdke: »Alfa« separator, Švedska-Stockholm, »Diabolo« separator, Berlin, »Baltica« separator, Danska, Kopenhagen, »Libella« separator od Škodovih zavodov Plzen, Č. S. R.

Posebni tekstilni oddelek je namenjen na letošnjem jubilejnem vzorčnem velesejmu, ki se vrši od 29. maja do

9. junija, v eni novozgrajenih razstavnih stavb, ki stoji ob levi strani avenije, ki vodi od glavne vhoda proti paviljonu Č. S. R. Tekstilne razstave se udeležijo skoraj vse večje in najuglednejše domače tekstilne tvornice. Razstavljena bo bombaževina (različno barvana in tiskana) bombažovo blago, Domestie, Wassertuch, Osnaburg, Tricotbarhend, Linzergradl, belo blago, kmetško platno, šifon, batist, hlačešina, kloti, serž, Oxford, barhent, bombaževе odeje itd., platno, laneno blago, vsakovrstno platno za perilo, obleke in šotore, jadvovina, platno za rolete, matrace, damastno blago, gradl, itd. raznovrstno volneno blago, črtasti in tiskani žameti, pliš, pletenine (puloverji, jopice, damske obleke, kopalne obleke, nogavice, razne rute, šali, kravate itd.), čipke, vezalke, elastika, vrvarski izdelki, konjske odeje in perilo. Velesejem nudi vsem manufakturstom možnost podrobnega ogleda in primerjave vzorcev, solidno blago in tovarniške cene. S sejsko legitimacijo, ki velja Din 30—, je upravičena polovična vožnja po železnici in parobrodih. Legitimacije se dobe pri denarnih zavodih, železniških postajah, trgovskih in obrtniških organizacijah, Putniku itd. Stanovanja so obiskovalcem poskrbljena.

Kje se dobe sejske legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega jubilejnega ljubljanskega velesejma od dne 29. maja do 9. junija po Din 30— prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva, tujsko-prometne ustanove in večje železniške postaje dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 29. maja do 9. junija. Zastopani bodo izdelki iz naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo prilžnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamo-reznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev kot bo na letošnjem jubilejnem velesejmu, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

Posvetu

Mednarodni kartel surovega jekla je pustil 10 odstotno produkcijsko omejitvev neizpremenjeno tudi za maj in junij; beremo, da bodo tudi cene ostale neizpremenjene.

Mednarodno zborovanje borz, ki bi se moralo pričeti 29. t. m. v Zagrebu, je na temelju medsebojnega dogovora preloženo na jesen.

Most pri Prahu je sedaj že natančno začrtan. Z deli hočejo pričeti še v tekočem letu.

V vprašanju zavarovanja oseb in blaga v aviatnem prometu se bo vršila v kratkem pri Mednarodni trgovski zbornici posebna anketa in se je bodo udeležili tudi zastopniki Jugoslavije.

Splošna stavbna družba Maribor, — osnovna glavica 5 milijonov dinarjev, izkazuje za preteklo leto 430.000 dinarjev čistega dobička.

V sejah Banke za mednarodna plačila se javljajo večkrat difference, kakor tudi drugače pričakovati ni bilo. Amerikanci in Nemci n. pr. so za efektivno rentabiliteto 6½%, dočim je obrestna mera določena na 5½%.

Radio v jugoslovanskih brzovalnikih je vpeljan od 15. t. m. naprej. Cena za enourno uporabo slušalke je 5 Din.

Nova spojitve v češkoslovaškem bankarstvu se pripravljajo: Splošna Slovaška kreditna banka (delniška glavica 50 milj. Kč) in Ameriško-Slovaška banka (25 milj.) razpravljata o združitvi ali vsaj o ožjem sodelovanju.

Notranje posojilo za ogrsko poljedelstvo v znesku 100 milj. pengő za devet mesecev hoče najeti finančni minister dr. Wekerle pri budimpeških velebankah. Namen mu je financiranje letine.

Budimpešta se pogaja o najetju kratkoročnega investicijskega posojila v znesku 40 milj. pengő.

Rusko trgovsko zastopstvo na Dunaju so znatno omejili in ga bodo še bolj. Od 100 nastavljenecv jih je ostalo samo še 15 do 20.

S sladkorno peso obdelani prostor v Rusiji je znatno manjši kot je bilo predvideno v petletnem načrtu. Da pridelovanje pese pospešijo so njeno ceno za 50 odstotkov dvignili.

Royal Dutch razdeljuje zaključno dividendo 14%, skupna dividenda je 24 odstotna.

Burmat Oil Comp. je v preteklem letu čisti dobiček več kot podvojila, na 3 milijone 400.000 funtov; letna dividenda je povišana od 20 na 30 odstotkov.

Švedska družba Graengesberg (železna ruda) je imela v preteklem letu 20.300.000 švedskih kron čistega dobička; dividenda je 17 odstotna.

Število brezposelnih v Angliji znaša sedaj 1.712.000. Mac Donald hoče posvetiti temu problemu svojo pozornost.

Notacije za žito na borzi v Budimpešti so vsled dobrih poročil iz inozemstva in vsled preoblegga dežja na Ogrskem vseskozi poskočile, povprečno za 30 do 40 točk.

Največji Kreugerjev konkurent je ustavil obrat; to je vžigalično tovarniško podjetje Jordbro, stoječe izven vžigaličnega trsta; veliko je delalo za eksport.

Francosko avtomobilno podjetje Peugeot bo zvišalo delniško glavico od 60 na 250 milj. frankov.

Pridelek riža v Južni Srbiji bo letos izobren; če bo vreme toplo, bo letina rekordna, domača poraba krita in bodo ostali še previški za izvoz. Tudi iz Črne gore prihajajo enaka poročila.

Mlekarske zadruge v Jugoslaviji je pričela nadzorovati posebna strokovna komisija. Sedaj se vrši kontrola v Vojvodini, nato pride na vrsto Srbija itd. Proučili bodo tudi predpogoje za ustanovitev takih zadrug v posameznih okrajih.

Youngov načrt je stopil v veljavo in je izdala reparacijska komisija tozadevno poročilo in obvestilo.

Na občnem zboru Beograjske borze so ugotovili, da je razvoj industrije bil boljši kot razvoj poljedelstva; produkcija premoga že presega domačo porabo. Izrazilo se je upanje na skorajšnjo zakonito stabilizacijo dinarja.

Občni zbor industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

«Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani» je imelo dne 14. t. m. v posvetovalnici Zbornice za TOI v Ljubljani svoj redni občni zbor, ki je bil izredno dobro obiskan. Otvoril ga je predsednik g. Ivan Samiec, ki se je uvodoma spominjal v pretečenem letu preminulih članov: Antona Medveda, Drageta Schwaba, Srečka Potnika in Adolfa Mikuša. V znak sožalja so vsi zborovalci stoje počastili njih spomin.

V svojem nadaljnjem govoru je predsednik omenil, da je letos poteklo 5 let od ustanovitve društva, in podal pregleden historijat društvenega razvoja. Tajništvo, nastanjenost sprva v mali sobi privatnega stanovanja, se je do danes razvilo v veliko pisarno, zaposlujočo 5 stalnih pisarniških moči.

Tajništvo vrši predvsem trgovsko informacijsko službo, dalje obvešča člane o tožbah, izvršbah in konkurzih potom znanih društvenih okrožnic, bavi se z opominjevalno in izterjevalno službo ter z intervencijami vsake vrste, ki se tičejo trgovskega poslovanja njegovih članov. Nove naloge čakajo društvo z ozirom na nova zakona o konkurzih ter o prisilni poravnavi izven konkurza.

Tako stoji društvo, čigar namen je, nuditi članom zaščito proti neracionalnemu kreditiranju, pred novim razširjenjem svojega delokroga in nastalo je pereče vprašanje o najetju novih prostorov ter o izpopolnitvi društvenega inventarja.

Tajnik društva g. Jernej Jelenič je nato v izčrpnem poročilu orisal društveno delovanje. Društvo, ki je sprva nabiralo le podatke o plačilnem načinu posameznih članskih odjemalcev v obliki takozvane črne liste, se je začelo kmalu baviti z individualno trgovsko informacijsko službo in igra danes veliko vloga v reguliranju naših kreditnih razmer.

Nekaj statističnih podatkov naj dokažejo, da se društvo vedno lepše razvija. To izkazuje predvsem stanje članstva, ki ga je bilo koncem leta 1928: 107, leta 1929: 164 (137 tuzemskih in 27 inozemskih) in danes: 179. Tuzemski člani so večidel iz Slovenije, a tudi iz savske in podunavske banovine, dočim so inozemski večidel iz Avstrije, a tudi iz Češko-slovaške in Poljske.

V pretečenem letu je društveno tajništvo izdalo 52 okrožnic (22 o toženih in opominjanih tvrdkah ter 30 o konkurzih in predkonkurzih). Kreditne razmere se še niso izboljšale. Dočim je bilo v letu 1928 v društvenih okrožnicah izkazano 3400 tvrdk kot toženih in opominjanih, objavljenih konkurzov 864 in predkonkurzov 87, je bilo v letu 1929 izkazano kot toženih ali opominjanih 5923 tvrdk ter objavljenih konkurzov 965 in predkonkurzov 114.

Prav tako nerazveseljivo za gospodarstvo je razmerje v številu izdanih opominov (949 napram 561 v letu 1928). Zelenih opominov pa je društvo prodalo 5740 napram 2001 v letu 1928).

Intenzivno se bavi tajništvo z informacijsko službo, ki je ena najvažnejših za vsako tvrdko, ki engrosira. Uvedlo je tudi izterjevalno službo, ki se je jela močno razširjevati. Inkasantsko službo vršijo danes za društvo zanesljivi zaupniki iz cele države (Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Beograd, Skopje).

Društveni odbor, ki je imel tekom minulega leta 13 sej, je na njih rešil 75 konkretnih vprašanj.

Letos je tajništvo uvedlo tožbeno postopanje. Dalje je društvo naložilo prepotrebni kataster takih potnikov, s katerimi društveni člani niso zadovoljni ali pa so se pregrešili proti potniškim uzansom. V črno listo se morajo vpisovati tudi odjemalci - šikanerji. Zlasti pa bo treba misliti na nove panoge, kakor na intervencije pri trošarinskih in davčnih vprašanjih.

Za tajnikom je prevzel besedo blagajnik, ki je omenil, da se je leto sklenilo s skromnim prebitkom Din 1221/13. Na predlog g. Šostariča je bil odboru podeljen absolutorij.

Preden je prišla na dnevni red volitev novega odbora, je predsednik prečital pismo dosedanjega podpredsednika gospoda Josipa Kunca, v katerem leta prosi, naj bi ponovno ne bil izvoljen v

odbor, ker radi premalega poznanja je zika težko sledi razpravam.

Na predlog gospoda Ivana Samca je bil nato gospod Josip Kunc v znak priznanja za njegove velike zasluge kot ustanovitelj in prvi predsednik društva izvoljen častnim predsednikom. Živahno aklamiranje, s katerim je bil predlog g. Ivana Samca sprejet, je pokazalo, da je bil ta predlog upravičen.

Odstopivši podpredsednik se je za počastitev toplo zahvalil in je ponovno naglasil, da bo društvo še nadalje po svojih močeh in s svojimi izkušnjami podpiral, ter da želi društvu nadaljnjega lepega uspeha.

Za časa volitve predsednika, ki se je nato vršila, je vodil predsedstvo starostni predsednik g. dr. Ferdinand Souvan. Soglasno in z velikim odobravanjem je bil ponovno izvoljen za predsednika gospod Ivan Samiec. Per acclamationem pa so bili potem izvoljeni še sledeči funkcionarji: podpredsednik gospod Stane Vidmar; odborniki gg. Edvard Praprotnik, Jernej Jelenič, Ivan Jeras, Oskar Schmitt, Matej Orehek, Drago Gorup; namestnika gg. M. Teršan in Ivan Šostarič; v nadzorstvo pa gg. Franc Urbanec, A. Volk in Jurij Verovšek.

Pri slučajnostih so člani ob živahni debati sprožili misel, da se društvo zaveže v vprašanju novih občinskih trošarin v Ljubljani. Sklenjena je bila tozadevna resolucija, ki jo bo predsedstvo predložilo gospodu županu v Ljubljani.

Razno

Odlikovanje. Dr. Ludovik Böhm, univerz. profesor in upokojeni ravnatelj drž. trgovske akademije v Ljubljani, je odlikovan z redom Beleškega Orla petega razreda. Iskreno čestitamo!

Počastitev zaslužnega organizatorja na gospodarskem polju. Kakor poročamo na drugem mestu, je bil na občnem zboru »Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani«, ki se je vršil dne 14. t. m., ob veliki udeležbi in ob živahnem odobravanju izvoljen častnim predsednikom gosp. Josip Kunc, solastnik znane tvornice pletilnih izdelkov, Josip Kunc & Co., v Ljubljani. Gosp. Kunc, po rodu Dunajčan, se živahno zanima za razvoj našega gospodarstva in je bil ustanovitelj in prvi predsednik »Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani«, ki se je od ustanovitve sem razvilo v močno organizacijo za zaščito upnikov proti neracionalnemu kreditiranju. Čestitamo!

Ozkotirna 17 km dolga železnica Vavračin-Vinica, doslej last grofa Bombelles, je prešla z vsem svojim inventarjem itd. v last države. Prometno ministrstvo jo hoče preko Drave zvezati z bližnjim Ormožem.

»Vrbas« se imenuje nova z glavnic 5 milijonov Din v Zagrebu ustanovljena rudarska d. d., ki bo otvorila nekatere rudnike v Bosni.

Insolvenca v Češko-slovaški so v aprilu zelo narasle in so prekosile celo april leta 1923, ki je bilo prvo leto po deflacijski krizi; takrat je bilo sodnih poravn 210, v letošnjem aprilu 360.

Nemška Državna banka je znižala obrestno mero od 5 na 4%. Petodstotna obrestna mera je obstojala od 25. marca t. l. Sedanja obrestna mera je najnižja od začetka vojske dalje. Predsednik banke dr. Luther poudarja, da likvidnost denarja v Nemčiji ni v nobenem razmerju do splošne gospodarske depresije.

Italijanska banka je znižala obrestno mero od 6 na 5%. Zadnje znižanje od 6% na 5%, se je izvršilo šele 24. aprila.

Avto in železnica v Ameriki. Union Pacific Railroad Comp., ena najvažnejših ameriških železniških družb, je dvignila v preteklem letu svoje obratne dohodka od 215/2 na 217/4 milijone dolarjev, obratni prebitok pa od 43/8 na 45/3 milijone dolarjev. Dohodki iz blagovnega in poštnega prometa so narasli, na novo so pa padli dohodki iz osebnega prometa, in sicer za nekaj več kot 2 odstotka. To je v glavnem posledica avtomobilne konkurence.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Izvemši Curiha so bili tečaji vseh na ljubljanski borzi beleženih deviz v stalnem naraščanju tudi skozi celi minuli teden. Izraziti porast omenjenih deviznih kurzov je posebno jasno razviden iz primerjanja tečajev zadnjega borznega sestanka predhodnjega tedna (od 9. maja številke v oklepajih) napram istim z dne 12. t. m.: Amsterdam (22/77) 22/79, Berlin (13/5025) 13/5125, Bruselj (7/8948) 7/9014, Budimpešta (9/8872) 9/8905, Dunaj (7/9781) 7/9836, London (274/94) 275/13, New York (56/48) 56/53, Pariz (221/92) 222/14, Praga (167/62) 167/79 in končno Trst (296/50) 296/80.

V očigled gornjih tečajnim porastom je bil na prvem borznem sestanku preteklega tedna dosežen tudi rekordni promet od preko osem milijonov dinarjev, čegar dobro polovico tvorijo samo zaključki v Londonu in New Yorku — s Prago vred pa celo nad dve tretjini celodnevne prometa. Od pondeljka dalje do incl. petka v pretečenem tednu so beležile s stalno dvigajočo tendenco sledeče devize; kurzna napetost oziroma porast je označen s številkami v oklepajih; citirani tečaji so od petka 16. t. m. Berlin 13/5225 (1 poen), Bruselj 7/9096 nalik Budimpešti 9/8987 (0/82 poena) Dunaj 7/9891 (0/55 poena), London 275/46 (33 točk), Pariz 222/37 (23 točk), Praga 167/90 (11 točk) in slednjič Italija 297/18 (38 točk). Edini Amsterdam je od pondeljka (22/79) na petek (22/785) za malenkost popustil.

Sorazmerno z nekoliko počasnejšim dviganjem gorinavedenih deviznih tečajev tekotom prošlega tedna je bil tudi vsakodnevni devizni promet od torka (13. t. m.) dalje nekoliko mirnejši in radi tečajnih nivelacij predvsem skromnejši ter se je gibal od cca 3 do cca 4 milijone dnevno razen petek (16. t. m.), ko je bil dosežen najmanjši promet od približno dveh milijonov dinarjev.

Od celotedskega prometa (Din 20 milijonov 448.918/73) je dala Narodna banka tokrat skoro istotoliko kot v predzadnjem tednu, t. j. 8/150 milijona dinarjev deviz na razpolago in sicer največ Prage (3.096), Berlina (2.109) ter New Yorka (1.176), dočim je omogočila privatna ponudba grös zaključkov v Londonu (6.134), Curihu (2.421), Trstu (1.532) in deloma v New Yorku (1.662).

Skupni promet dosežen tekotom minulega tedna v poedinah devizah pa je bil naslednji (vse v milijonih dinarjev): London 6.313, Curih 3.199, Praga 3.118, New York 2.438, Berlin 2.190, Trst 1.532 in Dunaj 1.212. Poleg tega je bilo nekaj zaključkov Pariza in Amsterdama ter malenkost Budimpešte.

Efektno tržišče.

Zanimanje je v primeri s predzadnjim tednom zopet popustilo. Do zaključkov je prišlo in sicer do nominalnih 14. t. m. v Kranjski industrijski družbi po 304 dinarje in v Ljubljanski kreditni banki po 120 dinarjev. Edini večji zaključek je bil 12. t. m. v 7% investicijskem posojilu po 87% dinarja.

Tečaji malone vseh na tukajšnji borzi notiranih efektov so ostali nespremenjeni, le Kreditni zavod beleži od 12. t. m. dalje Din 170— za denar. Blairova posojila so se od pondeljka (96/50—85—) do četrta (97—85/25) za malenkost okrepila, na petek pa zopet nekoliko oslabela, predvsem 7%, ki je doseglo ponovno pondeljkov tečaj t. j. 85—.

Tendenca še vedno mlačna.

Lesno tržišče.

V zadnjem času se je pojavilo zopet povpraševanje po hrastovih železniških pragovih. Hrastovi, kakor tudi bukovski pragovi so se pretečena leta precej producirali, vendar se ta produkcija prago pri nas ni obnesla, to pa vsled tega, ker se naši producenti nikakor ne morejo privaditi, da bi izdelovali predpisane dimenzije (polne mere). Računajo vedno s toleranco pri dimenzijah in posledica tega je, da prejemalci odklanjajo tega radi prešlabih dimenzij. Blago zaostaja, se izpridi ali pa odda

po veliko nižji ceni tako, da pogosto niso kriti niti stroški produkcije.

Blago, po katerem se sedaj povprašuje, mora biti lepo, zdravo, tesano v sledečih dimenzijah 50% 2/60, 26, 16, 16 in 50% 25, 16, 15. Dobava je celotna, količina 30.000 komadov.

Prodalo se je 2 vagona hrastovih pragov, 2 vagona tramov, 1 vagon orehovih plohov, 1 vagon remelnov, 2 vagona oglja in 2 vagona hrastovih frizov.

Žitno tržišče.

od 15. maja 1930. do 20. maja 1930.

Pšenica: 15. maja 1930: Tendence čvrsta: mesec maj 103 1/2 do 103 5/8, juli 103 7/8 do 104, september 106 3/4 do 106 7/8, december 111 3/8 do 111 1/2.

Koruzna: 15. maja: Tendence stalna: maj 79, juli 80, september 80 7/8, december 75 1/4.

Oves: 15. maja: Tendence stalna: maj 41 7/8, juli 41 3/8, september 40 1/2, december 42 7/8.

Rž: 15. maja: Tendence čvrsta: maj 59 1/4, juli 63 1/4, september 67 1/8, december 71 3/8.

Pšenica: 17. maja 1930: Tendence stalna: mesec maj 106 do 106, juli 106 5/8 do 106 3/4, september 109 1/2 do 109 5/8, december 114 3/8 do 114 3/8.

Koruzna: 17. maja: Tendence stalna: mesec maj 80 1/2, juli 81 7/8, september 83 1/8, december 77 1/8.

Oves: 17. maja: Tendence jako stalna: mesec maj 42 3/8, juli 41 7/8, september 41 1/4, december 43 5/8.

Rž: 17. maja: Tendence stalna: mesec julij 65 1/4 do 65 1/4, september 69 1/4 do 69 1/4, december 73 7/8 do 73 7/8.

Pšenica: 20. maja 1930: Tendence mirna: mesec maj 103 1/8 do 103, juli 103 3/4 do 103 5/8, september 106 1/2 do 106 7/8, december 111 do 110 7/8.

Oves: 20. maja: Tendence mirna: mesec maj 40 5/8, juli 39 5/8, september 38 1/2, december 41 1/4.

Pšenica: 16. maja 1930: Tendence čvrsta: mesec maj 105 5/8 do 105 5/8, juli 106 do 106 1/8, september 108 7/8 do 109, december 113 5/8 do 113 3/4.

Koruzna: 16. maja: Tendence čvrsta: mesec maj 80 3/4, juli 81 3/4, september 83, december 77 3/8.

Oves: 16. maja: Tendence čvrsta: mesec maj 42 1/2, juli 42, september 41 1/2, december 43 3/4.

Rž: 16. maja: Tendence čvrsta: mesec maj 61 1/4 do 61 1/4, juli 65 do 65, september 69 1/8 do 69 1/8, december 73 1/8 do 73 1/8.

Pšenica: 19. maja: Tendence lahka: mesec maj 104 1/4 do 104 1/4, julij 105 do 104 7/8, september 107 7/8 do 107 3/4, december 112 1/4 do 112 1/8.

Koruzna: 19. maja: Tendence lahka: mesec maj 79 7/8, juli 81 1/4, september 82 1/2, december 75 7/8.

Oves: 19. maja: Tendence lahka: mesec maj 41 7/8, juli 40 7/8, september 40 1/8, december 42 5/8.

Rž: 19. maja 1930: Tendence lahka: mesec maj 59 3/4, juli 63 1/2, september 67 5/8, december 71 3/4.

Koruzna: 20. maja: Tendence mirna: mesec maj 78 1/4, juli 80 1/8, september 81, december 74 3/4.

Rž: 20. maja: Tendence mirna: mesec maj 58 do 58, juli 61 7/8 do 61 7/8, september 65 1/8 do 65 5/8, december 70 do 70.

Cene so bile v minulem tednu sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 252/50 do 255—.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245/50 do 247—.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237/50 do 240—.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 197/50.

Pšenična moka: 0/0: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 400— do 405—.

Koruzna popolnoma suha: dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 135— do 137/50.

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca junija, plačilo v 30 dneh, Din 140— do 142/50.

Ječmen bački ozimni: 65/67 kg, Din 167/50 do 170—.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg, Din 162/50 do 165—.

Oves bački: navadna vozina, Din 180— do 185—.

Brez zaključka!

Tečaj 21. maja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 t. gold.	—	22/785
Berlin 1 M.	13/505	13/535
Bruselj 1 belga.	—	7/9085
Budimpešta 1 pengő	—	9/8987
Curih 100 fr.	—	1095/90
Dunaj 1 šilling	—	7/9891
London 1 funt	275—	275/80
New York 1 dolar	—	56/56
Pariz 100 fr.	—	222/20
Praga 100 kron	167/55	168/85
Trst 100 lir	—	297—

Avstralski program zaščitne carne.

Pred kratkim je avstralska vlada uvedla 50% carinsko doklado na 51 tarifnih razredov. Uvoz luksuznih predmetov pa je docela izključen. — Avstralska vlada motivira ta svoj korak s splošnim kritičnim položajem v Avstraliji. Povod k temu pa daje med drugim v prvi vrsti finančni položaj dežele, o katerem sta govorila avstralski ministrski predsednik in finančni minister, ki sta podala skupno izjavo, da ni nato misliti, da bi Avstralija svoja plačila za obresti inozemskih posojil odložila. V tej izjavi so bile dane tudi pomirjajoče zagotovitve o olajšanju deviznega tečaja, kar je bilo omogočeno radi dogovora s Commonwealth-Bank, po katerem se naj bi znatna množina zlata takoj izvozila v London.

Splošni gospodarski položaj Avstralije ima sicer lepo bodočnost, toda trenutno nikako ni dovolj zavarovan pred splošno krizo. Vlada je skušala že ponovno izboljšati položaj s povečanjem carin in med drugim tudi z listo, ki je bila avgusta lanskega leta objavljena, in ki je vsebovala v prvi vrsti uživalna sredstva, kakor vino, šampanje, spirituoze, tobak, cigarete in podobno.

Glede podrobnosti dalekosežnega povišanja carine, ki kaže odločno tendenco zaščitno carinske politike Avstralije, navajamo sledeče: Avstralski ministrski predsednik Scullin je pred kratkim podal pred avstralskim parlamentom senzacionalno izjavo, v kateri je oznanil politiko najhujšega omejevanja uvoza, da bi se tako povzdignile domače finance. Njegov načrt vsebuje sledeča načela:

1. carine na takozvani luksuzni uvoz se zvišajo za 50%. K blagu tega razreda spadajo, kolikor je sedaj predvideti, v prvi vrsti spirituozi, izdelki umetne svile, čevlji, barve, stekleni izdelki, parfumi, toaletni predmeti, gramofoni, motorna kolesa, muzikalni instrumenti, kovčki, fotografski aparati, papir, igrače in imitirani okraski.

2. nekateri razredi takozvanega luksuznega uvoza bodo v bodoče popolnoma izključeni. K tem spadajo mesne in sadne konzerve, delikatese vseh vrst in sladkorni izdelki.

3. Uvoz ostalega blaga se ima omejiti samo na majhen del sedanega iznosa. V to vrsto spada približno 50 predmetov, med temi poljedelski stroji, tobak, obroči, usnjeni izdelki, nogavice itd.

Kakor vidimo ni ta načrt v resnici nič drugega, kakor neverjetno močna zaščita za Avstralijo, ki pa ne misli toliko pomagati svoji industriji, tem-

več sploh preprečiti uvoz, da tako lažje uredi svoje finance. Avstralija namreč nima niti tvornice, ki bi izdelovale omenjene predmete, radi tega tudi vidimo, da so v kategoriji luksuznega blaga navedeni predmeti, ki tja nikakor ne spadajo.

Po bakru in svincu cink in cin.

Padec cen bakra, ki se še ni ustavil in ki je potegnil za seboj tudi svinco, o čemer smo že pisali, je vplival sedaj tudi na cink in slednjič še na cin. Odkar se je na koncu preteklega leta kartel cinka razšel, je doživela ta kovina dolgo baisse-dobo, ki se je šele proti koncu marca umaknila trdnjši tendenci. Ta tendenca je nastopila deloma zato, ker so pričakovali primernega pomladanskega poživljenja, deloma zato, ker so se pričela pogajanja za obnovitev kartela; cena je poskočila do 19% funta. Sedaj je pa deruta na trgu svinca in bakra povzročila popolno spremembo in na koncu aprila je dosegel cink s 16-17 funti najnižjo točko po letu 1902. Ta padec ni samo posledica izredno nizkih porabnih številk na svetovnem trgu, temveč tudi posledica že nekaj tednov trajajočega konkurenčnega produciranja. Nova kartelna pogajanja predvidevajo namreč določitev kvot in si prizadevajo sedaj vse dežele produkcije producirati kolikor mogoče veliko cinka, da zahtevajo potem razumno zvišane kvote. Zato so neprodane zaloge izredno narasle in pritiskajo na trg. Pridejo k temu še poročila iz Kanade, ki govorijo o vedno novih načrtih za ustanavljanje cinkovih elektroliz. To je tudi glavni vzrok, da kartelna pogajanja spričo močno si nasprotujočih interesov le počasi napredujejo. Nemčija sama je sicer opustila svoj prvotni namen, da ne bo produkcije omejila, in hoče izvesti 5- do 6-odstotno omejitev, a ta izmera je pri več kot 25 odstotni nadprodukciji veliko premajhna, da bi mogla z izgledom na uspeh ščititi cene cinka.

O splošnem položaju omenjenih štirih kovin v aprilu pravi poročilo iz Hamburga:

V nasprotju z majhnimi znaki boljšanja na kovinskih trgih v marcu je bil april pod vtisom močne baisse v vseh kovinah. Natančno skoz eno leto izvedena podporni politika bakrenega kartela se je sesula s senzacionalnim padcem, ki je omajal zaupanje v razvoj cen na drugih kovinskih trgih. Vse kovine so dosegle na koncu aprila rekordno globino, kakršne ni imel cin že 8 let, cink pa že 28 let. Pritisk nadprodukcije je uveljavil svoj vpliv na trg zmeraj bolj. Sicer sedaj vsaj produkcija bakra in cina pada, a produkcija cinka in svinca narašča še zmeraj. Konsumenti so pa skrajno oprezni, tako tostran kot ono-

stran Atlantika, ker je zaposlenost kovine porabljajočih industrij v vseh deželah nezadovoljiva in ker spričo padanja kovinskih cen ni nobenega povoda za večje kritje kot je baš trenutna potreba. K temu pridejo anormalno velike zaloge producentov, ki še zmeraj nadalje naraščajo in pred kojih prevedbo v konsum se ne more pričakovati temeljitega zboljšanja v položaju imenovanih štirih kovin.

Naslednji seznam nam pokaže, kako so se razvijale cene kovin v Londonu v zadnjem času in kako globoko so padle pod predvojne tečaje (v angleških funtih in šilingih za eno tono):

	Baker	Cin	Svinco	Cink
Leta 1913	68-52	201-13	18-6	22-14
Konec jan. 1929.	77-18	220-2	22-3	26-3
Konec dec. 1929.	68-0	178-3	21-18	19-12
Konec jan. 1930.	72-0	176-13	21-15	19-18
Konec febr. 1930.	69-1	168-1	20-1	18-7
Konec marca 1930.	71-2	170-12	18-16	18-18
Sredi aprila 1930.	63-15	164-12	18-13	18-1
Konec aprila 1930.	50-8	153-2	17-15	16-17

Dobava-prodaja

Dobave. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani sprejema do dne 27. maja t. l. ponudbe glede dobave štirih stoječih blagajn. (Pogoji so na vpogled pri pomočnem uradu te direkcije, Sv. Jakoba trg 2.) — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 28. maja t. l. ponudbe glede dobave štirih komadov geoloških kompasov, 120 kg zakovic, 50 komadov ključavnic ter glede dobave raznega pisarniškega materiala (papir, beležnice, vinjete, peresa, pivniki, risalni žeblički, svinčniki, črnilo, gobe itd. itd.); do 4. junija t. l. glede dobave podložnic, sikativa, aluminijeve bronze, lanenega olja, vazelina za konjska kopita, vijakov z maticami, 3000 m jeklenih vrvi.

— Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (papir, peresa, svinčniki, pečatni vosek, strojno olje, spojke, blazinice za štopiljke, vrvice, škarje itd. itd.), 200 kg lepenke, 250 komadov lopat in 100 komadov vrčev za vodo. — Artilerijsko-tehniški zavod, II. oddelek v Skoplju sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave 300 kg strojnega olja, 300 kg cilindrskega olja, 500 kg bencina, 100 kg petroleja, 60 kg volne za čiščenje in 900 kg nafte. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 kg kave in 3000 kg mila. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. junija t. l. ponudbe glede dobave 1100 kg raznih vijakov, 3 venti-

lov, 2500 komadov podložnih plošč, 5000 komadov stezačev, 5000 komadov tirefond-vijakov. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 26. maja t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave masla, kave, kakaoa in kondenziranega mleka. — Dne 26. maja t. l. pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 18.700 kg petroleja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Tržna poročila

Mariborski trg, dne 17. maja 1930. Na ta tedenski trg so kmetje pripeljali iz 16 občin na 24 vozeh 82 zaklanih svinj, 9 telet, 110 kg črevesne masti, 100 kg svinjine, 125 kg jeter in pljuč in 22 kg svinjskih želodcev. Cene mesu in slanini so bile pri teh, kakor tudi pri domačih mesarjih od pretečenega tedna neizpremenjene. Kmetje so pripeljali tudi 16 s krompirjem in čebulo naloženih voz na trg.

Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 10—35 Din, kokošem 45 do 55, racam in gosim 60—80, domačim zajcem 10—40, Angora-zajcem 60, kanarčkom 100, kozličem 100—150 Din za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, evetlice. Cene: letošnjemu krompirju 7—8 Din, čebuli 2-50—3-50, česnu 15, grahamu v strožju 8, kislemu zelju 4, kislji repi 2, glavni solati 8—10 za kg. Karfiola 3—10, glavni solati 2—4 za komad, sirovemu maslu 40—48 za kg; mleku 2-50—3, smetani 12—14, olivnemu in bučnemu olju 16—18 za liter; jajcem 1 Din za komad, jabolkom 6 do 12, črešnjam 20 (pretečeni teden 32) za kilogram, oranžam 1—3, limonam 0-75 do 1 Din za komad. Cvetlicam, katerih je bilo v veliki obilici na trgu, 0-75—5, z lonci vred 10—60 Din za komad.

Lesena in lončena roba se je prodajala po 1—80 Din za komad. Največ je bilo pletenih košev, jerbasov, peharjev, sit in rešet na trgu. Brezove metle so stale 1-75—5, lesene grablje 6—9, držala pa 9—10 Din za komad, koruzna slama se je prodajala po 40 Din za vrečo.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo 14. t. m. 14 voz sena, 4 voze otave, 18 voz slame, v soboto 17. t. m. pa 20 voz sena, 6 voz otave, 15 voz slame in 2 voza stelje na trg. Cene so bile senu 60—90 Din, otavi 60—80, slami 45—50, stelji 35—40 Din za 100 kg, slami tudi 2 Din za snop.

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIM CENAM:

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
SOLSKJE
SVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIZICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

VELETRGOVINA

kolonijalne in specerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

— IZDELUJE SOLIDNO —
KLIŠEJE

VSEH VRST PO-FOTOGRAFIJAH
ALI-RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA 13

Najboljši šivalni stroji za obrt in industrijo so samo

'GRITZNER' in 'ADLER' pisalni stroji 'URANIA' in pletilni stroji 'DUBIED'

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

Zaboje

zelo lahke, raznih velikosti ali samo deščice 3 do 10 mm močne, pripravljene za izdelavo poštnih zabojčkov, dobavlja po naročilu in danih merah od 50 komadov naprej trdka

IVAN ZAKOTNIK, Ljubljana, Kobaridska 45

Kupuje tudi toplove hlode, zdrave, brez grč, 50 od cm naprej.

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA -

GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA
KNJIGOVEZNICA

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**